

hvort han sidder, ligeoverfor den anden Deel af Repræsentationen og ligeoverfor Regjeringen, og ikke flyde Ansvarret fra sig; det bliver Folkets Sag og navnlig hans Bælgeres Sag senere at dømme ham imellem, om de mene, at han har handlet ret eller uret. Jeg skal strax sige, at jeg kunde godt tænke mig en forandret Valgmaade saavel til Sogneraad som til Amtsraad, som man kunde gaae ind paa; men et Forslag som dette, vedfjender jeg mig strax, kunde jeg paa ingen mulig Maade tiltræde. Den væsentligste Grund for mig er den, at jeg ikke har hørt en eneste Stemme, der har beklaget sig over de Forhold, som vi nu have; jeg har ikke hørt en eneste Klage i den Henseende, og hvad der er en bestemt Kjendsgjerning, er, at, skøndt man her sukker at udvide Valgretten til Huusmænd mere, end den nu er, saa have de næsten slet ikke benyttet den Ret, de allerede have; det maae vi ikke glemme, at, saaledes som det nu er, kunne Huusmændene sætte Medlemmer ind i Sogneraadene (Modsigelse). De kunne sætte Medlemmer ind i Sogneraadene i mange af Communerne, det er vist. Men jeg gjentager det, de have, hvad der er at beklage, vist, saavel som ogsaa Gaardmændene, en mageløs Eigegyldighed i den Henseende. Hvor skal saa den Trang saa pludselig være kommen fra, som den ærede Forslagsstiller mener, at der er tilstede for at faae en Forandring i den Henseende. Det er meget betænkeligt, og det er ogsaa for mig et Hovedspørgsmaal at røre ved den communale Indretning, efterat vi saa nyligt have faaet en ny Communallov. Det skulde man ikke betænke sig saalidt paa, førend man gjorde det. Og hvem er det nu, der staae egentlig som dem, der udgjøre Fleertallet i Sogneraadet og naturligen ere dem, som i det Væsentlige ere Bærerne af de nuværende communale Sogneraad? Det er Gaardmændene; det er ikke en enkelt Høitstaaende, enten Godseier eller Embedsmand, der kan commandere Bølgene eller commandere Sogneraadene; nei, det er Gaardmandsclassen. Men ere Gaardmændene da paa een Gang blebne et saa færligt Folk, at man skulde ansee det for aldeles nødvendigt for deres Skyld at faae Loven gjort om? Og hvis nu

Huusmandsclassen og den arbejdende Klasse, saafremt man fik en Lov som den foreslaaede, vilde benytte den Magt, der ligger i deres Tal, hvis det altsaa skulde være dem, der f. Ex. satte Communen i Indkomsskat — og Indkomsskatten vil vistnok blive mere staaende, end vi oprindelig have tænkt os det; de fleste af os ere dog vel af den Mening, at man ikke kommer saa ganske let bort fra den — skulde det saa være rigtigt og heldigt, at Folk, hvoraf de fleste — hvad jeg med Bestemthed tør sige — ikke give en Skilling i Indkomsskat, kom til at paaligne denne Skat? Det er rigtigt, at disse Folk ikke betale Skat, og det er ikke min Hensigt at optræde med Klage i den Henseende; jeg kan blot ikke finde det rigtigt, at det netop bliver dem, der skulle ansætte Skatten. Jeg tør vel ogsaa nok ligeoverfor Enhver her i Thinget paastaae, at ogsaa jeg er en Forvarer for de Smaa og de Fattige, og jeg tør vel ogsaa nok stille mig ved Siden af den ærede Forslagsstiller i den Henseende; ja, jeg har maastee endda lidt mere end han besøgt de Fattiges Hytter og staaer derfor ikke som Fremmed i den Henseende. Men naar man nu tænker sig — og det er et Haab, jeg ikke har opgivet — at vi fik en friere Fattigforsørgelse i Communen — og der er efter mit Skøn ikke noget Bedre for en Commune at gjøre, end at søge ad Frivillighedens Vej at redde de Folk, som gjerne ville reddes, og gjøre, hvad den kan, for at de ikke skulle komme over paa det tvungne Fattigvæsen, jeg siger, hvis man nu altsaa faaer det Haab opfyldt, hvem er det da, som kan staae som Bærere af en saadan Forsørgelse? Er det de Mænd, som selv med den bedste Villie og den varmeste Følelse ikke kunne gaae i Spidsen med at give Bidrag? Nei, det er kun dem, som ikke alene have Følelse og Hjertelag for at gjøre Noget, men ogsaa virkeltg kunne give Bidrag. — Det er mig umuligt at see, at det kan være rigtigt nu at stride ind og gjøre Forandring i Valgmaaden til Sogneraadet. Jeg har tidligere sagt, at der godt kunde være Forandringer, som jeg kunde gaae ind paa, hvis jeg overhovedet fandt Forslaget betimeligt, og det var min Overbeviisning, at der var Trang til det, saa at